

Szerkesztőség és kiadó hivatal

Hely: SIMONFFY-ház a város-
házával szemben

HIRDETMEÉNYEK.

Előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok
valamint a lap szellemi részét illető
minden közlemények ide intézendők

Bérmertelen levelek csak ismert kezekből
fogadtattak el.

DEBRECZENI ELLENŐR.

POLITIKAI, TARSADALMI és KÖZGAZDASÁGI LAP.

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE.

Megjelen naponként, a vasárnap és péntek kivételével.

Előfizetési ár:

Helyben házhoz hordva vagy vilákre postálva:
Külföldre:
Egész évre 10 ft — kr
Félévre 5 ft —
Negyedévre 2 ft 50
Egy órá 1 ft —

Hirdetési díj:

Öt-hasábospetitors egyszeri beiktatásáért 5 kr
Bélyegdíj minden hirdetésért külön 50 kr
Nyilttér 4 hasábos petitorsért 20 kr.

XI. évfolyam. 1884.

Debreczen. Szerda, okt. 15.

202. szám.

— okt. 15.

(—o—) Rá kezd járni a rúd az irodalmi parazitákra és szegény legényekre és ha úgy lesz, nem is lesz abban semmi hiba, csak az a baj, hogy már régen úgy kellett volna. Emékeztetik rá az olvasó, hogy mi már évek óta sürgetjük, évek óta figyelmeztetjük a kormányt garázdálkodásaira, mit a hírlapirodalom Bakonjában elkövetnek. Nagyra is megisztelte őket Tlsza Kálmán, mikor azt mondta, hogy a szabadság védelmének ügye alatt a szabadságot fenyegetik. Hiszen ha csak úgy is volna! Hiszen ha a szabadságot, ha bár ürügy alatt is, csak védenék, ámde a maguk banditáskán kívül nem védenek azok semmit. Többnyire józan ész nélküli tanulattól fázó iparosok, kik felesaptak az irodalom terére zsebrákoknak és basibozukoknak, hol aztán előfizetők után portyáznak. Ez az ő egész czéjük és törekvésük. Nem képesek írni a komoly észnek, hát innak a tudatlanságnak és a képzelgésnek, s fanatizálják mindezeket csupán azért, hogy minél több előfizetőre tegyenek szert. Nincs hát itt semmi más ürügy a szabadság védelmére csak a kenyér, s hogy a tisztességes munkától irtózó nyomorult tétűket táplálják, lesznek nyugalomrablókká és kedélygyújtogatókká, egy cseppet sem különbek az irodalomban, mint a milyenek a Rózsza Sándorok és Patkók a társadalomban valának. S a mint a szél fuvásából észleljük, el is énekelhetik nemskára: „Csicsákánál ég a világ, most viki az ik az öreg Csicsák!! . . .

És ebben az egészben csak is az a kellemetlen és bosszantó, hogy kormányellenességéből és pártszenvédélyből a tisztességes lapok is csöcseléknek állnak be, s a rendőrség kezéből kiakarják szabadítani az irodalmi csirkefogókat, még pedig „a sajtó szabadság szent nevében“ s csakugyan így taposva sárba a sajtó

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

A cigány peczér.

— Elbeszélés a vadász életből. —

Irta: Tóth Mór

ajánlva a guli vadásztársaság tagjainak.
(Vége.)

Azután belyebb mentünk a nagy tarkányiba, a bánya bérz lapán tanyát kerestünk tüzet raktunk — az ózet én és Fehér Tamás egy kissé félrebb vittük a tanyától, a belét kivetettük, és derékon törve kétrétá hátyiba betettük, e tűz melletti fához támasztva a földre tettük s falevéllal betakartuk.

Nap feljötté után én és Fehér Tamás feljebb a visnyói határon elállottunk, Sánta János és Zsitvai Mátás pedig elmentek hajítani — nem jött semmi, később midőn a nap már jó alá hajlott a tanyánk fele hajtva a bánya bérz hegyesin (csucsán) állottunk Sánta és Zsitvai a Zserezi oldal felől hajtottak, de a vad visszatért.

Nem volt szerencsénk az nap, nem löttünk semmit.

Mi ketten azért visszatértünk a tanyára bevárni társainkat, kik közül azonban csak is Zsitvai jött hozzánk, mert Sánta elmaradt s ott tüzet raktunk, mert nagyon elgyalázott a hideg, kissé melegítettünk s pajtasunkra vártunk.

Alig engedünk fel egy keveset, midőn a lejtőn lefelé egy kerülő jött hozzánk, azt kérdezi tőlünk, hogy mit csinálunk; mondjuk, hogy vadászunk.

„Mit szerencsétlenkednek itt kelmetek akkor, midőn az uralág vadászik — menjenek isten hírével; ezzel odalépett a fahoz a hol puskáink támasztva voltak mind a hár-

szabadság szentségét, mintha azért állítatott volna a szabadság oltárára, hogy a banditáskán az irodalomban ne csak behozza, hanem meg is védje, a becsületet lábball tiporja s a társadalom szeméjét gyujtogassa. Hiszen úgy kellene akkor vele tenni, mint egy egri háztulajdonos tett szent Flóriánnal, kinek háza éppen azért gyult meg, mert szent Flórián szobrának háta mögé a verebek fészket raktak, valamelyik kéményből egy szikra a fészkek szalmájába akadt, — s a ház porrá égett. — Mikor tehát a háztulajdonos új tetőt csináltatott, első gondja volt, hogy szent Flórián szobrát a tűzfal fülkéjéből ledobja. Hát a sajtó szabadság is, ha arra való volna, hogy az e féle verébészkeknek palladiumul szolgáljon, még ha olyan szent volna is, le kellene dobni a szabadság épületéről. Csakhogy véletlenségből nem olyan, Az 1848-iki háborúak alatt hirtelenében meghozott törvény az igen is olyan, de annyira talán csak nem vagyunk még megőrülve, hogy azt sajtószabadságnak nevezzük. Angliában, Franciaországban, Belgiumban, bizony van sajtószabadság, a nélkül hogy a mi 1848-iki rossz sajtótörvényeinket ismernek, és bizonynyal lesz sajtószabadság az után is, ha például ezen futva csinált törvények revideálva lesznek. Hát akkor soha se lenne szabad törvényt javítani és az előbbre haladt kor és társadalom igényeihez alkalmazni, amint az orthodox zsidók teszik, hogy még mindig a Mózes törvényeinek hódolnak s addig addig hódolnak, hogy eltűntetnek a föld színéről.

A komolyabb lapoktól is több ész és hazafiságot várunk tehát, s az óbegató csöcselék közt valóban nem jól veszik ki magukat, annál inkább nem pedig, mert alig akad már józan ember, ki a sajtó harambasaitól meg ne lenne undorodva.

mat a vállára akasztotta, nekünk pedig azt mondta, hogy isten hírével.

Ősszekászódtunk hát — s én épen Zsitvainak mondom, hogy adja fel a hátyit — midőn a kerülő észreveszi.

— Hát kendteknek özik is van.
— Ma hajnalban löttük lesen a kő alatt
— No hát akkor be kell kendteket hajtanom előre.

Epen megindulni akartunk, midőn előtűnik a völgyön Sánta János jön elő, de a mint meglátta a kerülőt — oldalt húzódott — s kikerült bennünket.

— Hát az kicsoda ott — kérdezé a kerülő Sántára mutatva.
— A biz Sánta Jankó.
— Mindjárt gondoltam, hogy ő — menjen csak kendtek közül valaki, hívja ide.

Erre Zsitvai elszaladt, oda ért Sánta Jankóhoz, beszélt is vele, de Sánta újra megindult és felé tartott.

— Menjen kend is — mondja a kerülő Fehérhez — mondja meg hogy beszélni akarok vele, jöjjen vissza.

Fehér el is szaladt, utól is érte a meredeknél, meg is állította, beszélt is vele — mire azután Sánta vissza jött.

Midőn tizlépésre közeledett a kerülőhöz az ráripakodott, hogy mit csinál itt. Sánta azt felelte, hogy vadászik.

— Hát a puskája miért van most felhuzva.
Ezért — felelte Sánta, s azon nyomban rá cözelt s rászórtta a puskáját a kerülőre.

A lövés után a kerülő állva maradt — a vállához kapott, onnan egy puskát éppen a mi a keze ügyében esett előkapott, azt felhuzta — czéliba kapta Sánta Jankót — de mielőtt elpattantotta volna — össze esett, és egy sző nélkül szörnyet halt.

Ekkor aztán össze szedtük a puskáinkat, haza felé elszaladtunk.

Egy antisemita képviselő sajtópere Debreczenben.

Rendkívüli érdekes szenzáció sajtópere lesz pénteken Debreczenben, a melyet Margitay Gyula bősziroményi antisemita képviselő indított Goldhammer Albert h. bősziroményi ügyvéd ellen a miért ez a bősziroményi 48-as párt végrehajtó bizottsága megbízásából Margitay ellen egy falragaszt adott ki.

A sajtópere okot adott kiáltvány így hangzik:
Polgártársak!
Azon mozgalom, a melyet Margitay Gyulának minden tisztességet nélkülöző, erőszakkal feltölt jelöltsége választókerületünkben előidézett. — arra indít bennünket, hogy hozzátok pár szót intézzünk, feltárva előttetek a megcsafolhatatlan valót és igazságot.

Jól tudjuk, hogy a hányszor csak városunkban követválasztások voltak, — Margitay Gyula saját szemérmetlen személyét folytonosan előtérbe tolta és pedig oly modorban, mely minden tisztességnek arcul ütése.
Ezen tolkodás a ti józan, higgadt gondolkodástok és rendíthetetlen elhűségteken eddig hajótörést szenvedett, — Margitay Gyula soha ezen kerületnek számbavehető jelöltje nem volt, — mert hiszen gondolatnak is visszajeszto, hogy ilyen ember képviselje az országnak egyik legkitünőbb választókerületét.

Ezelőtt három évvel, amikor Margitay itt függetlenségi programmal fellépett, — egy nyílt felhívásban jellemeztük egyéniségét — elmondtuk, hogy azon egyén, ki magát igaz 48-asnak tartja és mégis egy erős függetlenségi pártot, melynek van tisztességes jelöltje, — saját személyes fellépésével megbontani akarja — annak sem elve, sem jelleme és aki méltó, hogy a kerületből kikorbácsoltassék.
Mindezen előzményekkel szemben megbotránkozással kell látnunk, hogy a régi komédia most újra kezdődik — azon különbséggel azonban, hogy most azon embernek egy pár tönkrejuttot, kétes jellemű, zavarosban halászni szerető urforma egyéniségben pártja akadt, mely a zászlókat is kitűzven, széttere korteskedik a drágalatos jelöltje mellett.

Hát oda sülyedt-e már választókerületünk, hogy azt, — annyi becsület és tisztességbea megöszült követek után, mint a

— Hát a kerülő puskája kinek volt a kezében.
— Fehér vette fel, elakarta vinni, de Sánta rá ripakodott, a mikor azután a halottat letette a földre.
— Ki nyult a kerülő tarisznyájába?
— Zsitvai vitte el a puskaporát és se réjtét, nem sok volt az egész, alig néhány lövés.
— Merre mentek kendtek a gyilkosság után?
— Le mentünk a völgybe, és hogy nyomunk vesszen a patak folyó vizében gázoltunk a szekér utig, a min azután haza jöttünk.

Másnap azután a másik három is bekerült, tagadni nem lehetett, beösmerték — maga Sánta Jankó csak is azt hozta meentségére, hogy ő Zsitvai és Fehér biztatására ment vissza, a kik őtet a kerülő agyonlövésére ingerelték — persze a másik kettő tagadta ezt.

Sánta Jankó az az egyik szilfa, a melyik deréke tört ketté, husz évi fegyházra lett elítélve, Fehér és Zsitvai a másik két szilfának a koronája tört le — három évi börtönt kaptak — Tilai a negyedik szilfa felévi börtönre ítéltetett, tehát csak a hegye sérült meg, de a szegény Csányi Pestáné feltétele tönkre ment, elvesztette kenyér keresőjét, mert az a 12 véka árpa, a mit az érseki uradalomtól nyugdíj képen kap azért, hogy élte párja az uradalom szolgálatában vesztette el életét, nem olyan existentia, ami ötlet valahogy eltartaná.

Az én egész kombináciomból — pedig alig igazalódtott be valami kevés — a miért azonban egy cseppet sem éreztem magam megszegényitve.

minők kerületünkben eddig voltak. — min denféle jött-ment embernek dobjuk oda! Az a Margitay, ki saját megyéje falujában még kisbíró se lehetne, kinek ügyvédi oklevele még most is egy élő kutya hátán szalad, ki házról-házra kunyorálja a voksokat, és programját, mely valami örültek házában készült, — a helyett, hogy önértékes jelöltként élőszoval mondáná el választóinak tolvaj módra csempézi be a házakhoz.

Az az ember, ki ma kormánypárti, holnap függetlenségi, holnapután antisemita és végre kozákpárti, — kinek sem tehetsége sem jelleme, sem vagyona ahhoz, hogy egy törvényhozó testületben helyt foglaljon, — az merészli szemet egy bősziroményi kerületre vetni? — és ilyen embernek akarnak bősziroményi polgárok pártot csinálni? — ez a mai világ tisztességes rendjének igazi felfordulása.

Programjának azon része, mely egy véllünk békességben élő vallásfelekezeti dolgával foglalkozik, — a bolond gombák és örült beszédeknek netovábbja, a ki ilyet nyomtatványban kiad és a könnyen hívó néppel ezzel korteskedik, — az aljas lázító és amitő, ki a népet ily eszmékkel csak ingerli és tübbe viszi, — és amikor a baj kiüt, — bűlösen megugrik, — szuronyok között hagyja az elámitott tömeget, míg maga ép börtel menekszik a megtorlástól. Így történt ez Zala és Somogy megyékben, így utóljára Czeglédén, hol az alaváló módon félrevezetett tömegekből sok ártatlan vér folyt el a katonai karhatalom szuronya alatt.

Vigyzatok és óvakodjatok tehát polgárok ily képtelen, — veszedelmes izgatásokkal telt programoktól, — ne engedjétek magatokat az egyenes utról eltéríteni. Evék hosszu sora óta diadalmasan küzdött és győzött 48-as függetlenségi elvünk, azt képviselőt végezt egy talpig becsületes és igaz hazafi, Bódogh Albert ur kezébe adták, ki 6 évi há szolgálat után mocsoktalannul adta vissza. Ti őt a jelöltségre lelkesedéssel kértétek fel; — nem szabad adott szavakatot megszegni, akkor, midőn az ember méltó arra, hogy titeket képviseljen, és érdemei oly bokrosak, hogy rut hálátlanúság volna őt ily előzmények után elmellőzni.

Kinek czéjja, hogy Magyarország legyen szabad független, — ki e czélt semmiféle elveknek! vagy nezeteknek alá nem rendel: annak velünk együtt egy szív és lélekkel Bódogh Albert jelöltséget kell pártolni! Eljen Bódogh Albert képviselőjelöltünk!

A h-bősziroményi 48-as függetlenségi párt több tagja.

A tenor.

Elbeszélés.

Irta: Fenyéri Mór.

(Folytatás és vége.)

Ebéd alatt egyre járta a megboldogult dicsőítése. Arnold alig birt két falatot megemészteni. Malvin gazdasszonyi hiúságból czélzásokat tett Arnold inycenzségére. „Persze, persze, mondá, Noldi mászhoz szokott a fejedelmi tábláknál, melyekre itt is, ott is hivatalos volt“ Bocsánatot kért minden ételnél, de ő nem tehet róla, mert szegény Palija így szerette ezt is, azt is. Neki izlett minden, meg is hizott belé. . . hogy az isten is nyugasztalja meg!

Ezt az utolsó mondatot már Arnold gondolta hozzá. Malvin zsörtölődése több volt, mint a mennyit elviselhetett. Legyűrűt egy kis gyümölcsöt, s aztán mint a kit peltárdával robbantanak fel, kétségbeesetten jutott eszébe, hogy megfedkezett, sőt már el is készett a két órai próbáról.

— Hm, hát ez a ti directorotok még vasárnap is nyuz benneteket? kérde a jegyző ur.

Arnold hazudott még valamit és fél-szeg bucsuzás után rohant ki az utcára.

Az idő hirtelen megbomlott, s még alig volt száz lépésnyire a jegyzőektől, midőn langyos öszi eső kezdte veszélyeztetni vadonat-új felöltőjét.

De Arnold nem gondolt a rendes óvatossággal. Örült, hogy egy kissé lehülhet az esőn, s négyezer szaguldott végig a hatalmas föntezán. Midőn negyedszer ért a templomig, készen volt elhatározásával.

Nem, ő ezt a kint nem fogja elviselni!
A director ur sötét irodájában egy

Gyula
tisztai főügyeje,
hatósági biztos.

ban
ról, modern

ítelére.

Y ÁR.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítenek.

A fenti cikk fogja képezni a sajtóper tárgyát, amennyiben Margittay több pontot sérelmesnek talál s elégtételért folyamodik a debr. esküdtszék elé.

A tárgyalás iránt mely a debr. törvényszék előtt pénteken fog lefolyani roppant nagy az érdeklődés s már eddig is számosan jelentkeztek jegyekért.

Előreláthatólag a tárgyalás igen érdekes lesz, mert mindkét fél erősen felfegyverkezve készül egymás ellen. A vádló képviselőt Margittay Dezső ügyvéd és író fogja képviselni, míg dr. Goldhammer Albertet dr. Ozory István ügyvéd.

Es ezzel a fenti sajtópérral a sensációs sajtóperek sora még nem lesz befejezve, mert ezt követni fogja egy másik, mely-okozatos kapcsolatban áll a fentemlítetttel.

A közölt kiáltvány megjelenése után ugyanis Margittay Gyula hogy adós ne maradjon, rögtön felelt egy falragaszszal, a melyben többek közt ezeket írta: „ma szennyirtó csupán egy piszkótló büzös beestelen agyban fogamzhatott meg, s azt csak egy piszkos zsidó, egy aljas orosz maró kutya készítette, olyan ember, a kivel nem érdemes, hogy tisztességes ember társaságba keveredjék.”

E sorokért meg Goldhammer Albert indított Margittay ellen sajtóper, a mely azonnal meg fog tartatni, mihelyt a képviselőház mentelmi bizottsága Margittayt kiadja Erre nézve a debr. törvényszék már meg is kereste a képviselőházat, s a megkeresésny már ki is adatott a mentelmi bizottságnak, hol az közelebb tárgyalatni fog.

Városunk katasztere.

Említettük már, hogy az új földadó alapjául szolgáló kataszteri munkát megkezdte és a városháza kistanácstermében közszemlére ki is tételt. Most már mindenki meggyőződhet arról, hogy igen szerencsésnek érezheti magát az az ember, a kinek az új földadója csak kétszeres, mert igen gyakran megközelíti az háromszorosát is eddigi adójának.

Természetesen ez közmegbotránkozást okoz, és sokan — a kik a dolog lényegébe nem lévén beavatva — az okokat ott keresik, a hol nem kellene. Tény, hogy maga a birtok osztályozása nem okozhatta volna ezt a roppant adóemelkedést, a mely az országban csakugyan páratlanul áll, mert hiszen bármint osztályba soroztassák a föld, ha azon osztály tisztajövedelme nem magas, adója sem fog magas lenni, és megfordítva.

Nálunk sem az a baj legnagyobbika, hogy az egyes földbirtok rosszul van az osztályokba berakva, hanem az, hogy azon felállított osztályok tisztajövedelme igen magasra van csigázva, így aztán a hol maga az osztályozás is magas, a tisztajövedelem is magas, a két baj együtt szüli az adók aránytalan nagy emelkedését.

Csak végig kell tekinteni a debreczeni

fiatal emberrel folytatott discursust. Arnold rá sem hederített az idegenre, hanem előadta, hogy családi bajok miatt lehetlen itt maradnia. Itt mindennap újabb keserűséget hoz reá, megmérgezi életét, képtelen volna directorát híven szolgálni, s ambícióval élni a művészetnek. Azért tehát mentse fel a szerződés alól.

— Jó, jó, válaszolá a director fitnyálól. Nem szükséges, hogy kifogásokat keressen. Ön tegnap czudarul megbukott. Nézze, mit írnak a lapok. Felmondásával csak az enyimet előzte meg.

— Eh, nincs szükségem az ilyen bugrisokra. — kesergett Arnold ur, főre tolván az óra alá tartott lapokat. Fizesse vissza a kölcsönt, s aztán legyen boldog nélkül.

— Csakhogy még van egy kis differencia. Ön tegnap úgy elpocsékolta egyik legszebb jelmezemet; hogy annak hasznát többé nem vehetem. Tartsa meg emlékül, az árát le fogom vonni.

— És mennyi az? — kérdezte Arnold hosszu képpel.

— Lovagiasságból csak 30 forintot szabom, de háromszor annyiba került.

— Es én, uram, sokkal büszkébb vagyok, semhogy önnek ne ajándékozzam azt az öszveget a ruhával együtt. Végezzünk.

— Lássá, uram, szolt a díactor az idegenhez fordulva, ilyenek ezek az urak. Nálam lett az, a mi; én tanítottam, kamaottatom a pénzt — és ime! — Kezével olyan mozdulatot tett, mintha istent hívná bizonyosságul és hat zsebből rakta Arnold elé a fönnyaradt kilencven forintot.

Arnold egy „adieu“-val kezét a kilenczre tette, de a director még visszatartá egy szóra.

kataszteri terület 28 becselőjársán, vagy végig lehet tekinteni az egész ország összes becselőjársain és nem fogunk ily nagy mérvű adóemelkedéssel találkozni sehol. Es pedig azért, mert a két baj — tiszta jövedelmi fokozatok magassága és helytelen osztályozás — nem találkozik így össze sehol. A mi határunk, tiszta jövedelem tekintetében a báráttal van egy vonalra téve, szőlőink az érmellékkel hasonlítottak, réteink a Körös melletti rétek mellé állítottak és legelőink a szarvasi híres legelőkkel állítottak egy vonalra.

Ez az oka, hogy határunk ily magasra becsültetett s hogy földadónk ily roppant magasra emelkedett.

A becselőbiztos ur annak idején megcsinálta a tervet, hogy melyik osztálynak mennyi lehet a tisztajövedelme, kiszámította hogy a termés mibe kerül, mi marad a gazdának haszon stb? Természetesen ezt az akkori számítást nem ellenőrizte senki. Piaci árakat vett fel anélkül, hogy figyelembe vette volna azoknak — a rossz termés, rossz idjárás, szállítási nehézségek miatti emelkedését, mert azt mondta, hogy tíz évi átlagot veszen irányadónul s kifejedte, hogy éppen azon tíz év volt a legmostohább idő gazdaközönségünkre, ennél fogva éppen azon tíz évben emelkedtek a termény árak hallatlan magasságra. Ez a véletlen körülmény folyt be legerősebben a mi megnyomorításunkra — no meg az, hogy akkor meg úgy szólnak senki sem látta be ezen kiszámítások horderejét és így a hatóság sem fordított annyi gondot az ügyre, mint a mennyit most már fordítana, ha el nem késétt volna vele.

Ne okoljuk a hatóságot a viláért sem, mert ő is éppen úgy nem láthatta előre a következményeket, mint a hogy nem láthatta az egyes birtokos. De meg azt a tisztajövedelmi kiszámítást sohasem terjesztették a hatóság elibe, hogy tegye meg reá a magá észrevételeit, mert ha ezt tették volna, bizonyára felszólalt volna azonnal e magasra erőszakolt tisztajövedelmek ellen s így módjában állott volna a bajt még csirájában orvosolni.

Ugy halljuk! mozgalom indult meg a polgárság körében az iránt, hogy az országgyűlés — esetleg a legfelsőbb fórum elé egy petíció menesztessék orvoslás végett. Nem sok sikert jósolunk neki. Mert most midőn már országos földadóbizottság megállapította véglegesen a tisztajövedelmi tételeket, azon többé változtatni alig lehetséges. — Hanem azért kérem nem árt, legalább a figyelem oda felett is fel lesz hiva ezen absurd állapotra melybe városunk jutott,

Az 1883-ik év története.

— Az 1883-ik évről szóló polgármesteri jelentésből. — Törvényhatósági életünkben előfordult nevezetesebb eseményekként a következőket említem meg:

1. Az Ó Felsegek legmagasabb védnöksége alatt álló „magyar korona országai vörös kereszt egylete”, melynek különösen háboru esetén való áldásos működését esse-

— Engedelmeivel bemutatom önnek új tenoristámat — és meghajolt az idegen előtt.

— Hm, azért végzett hát oly könnyen velem? No de kö-zömöm. Volt szerencsém!!!

Hornyai még az nap este, bucsu nélkül, mint mikor először ment bujdosolni — elutazott. A vasúthoz csak az intrikus asztalos kísérte ki s a potya vaesoráért olyan meleg kőszövet tanusított barátja iránt, hogy az utazó közönség föltétlen bámulattal se-reglett köréjük. Arnold zokogva borult az asztaltárs karjaiba, két hatalmas cuppanás következett és Arnold ur most már egészen légmentessé téve a coupét, egy rakás salmia cukrot dugott szájába, hogy felült lelkét némileg bebalzsamozza.

Egész uton egy dallamon rágódott, melyet legügyesebben lehessen alkalmazni arra az ismert közmondásra, hogy: „nemo est profeta in patria sua.”

Ujabban minden fél évben 3—4 szerződés közt válogat. Ez ugyan a mai tenorszük világban nem mérvadó az értékre nézve, de Arnold úgy veszi, hogy az igazgatók csakis érte vetelkednek egymással.

Az orvosoknak végkép hátat fordított, de azért a napnak csaknem fele részét tölti — magát gyötörve — laboratoriumában.

Maholnap tanulhatnak tőle a vegyészek, ő pedig a postába lett szerelmes, mert naponta ötször is kikérdezi a város levélhordót.

T: i. most már elérkezettnek hiszi az időt, midőn a nagy opera megnyitásával az igazgatóság szemet vet reá és életfogytiglani, páratlan szerződéssel kínálja meg.

telnem felesleges, városunkban is megalakította márczius 26-án főúkját és városi választmányát.

2. A Bukovinából visszavándorló széke-lyek (csángók) Pancsova tájékára való utazásukban, még pedig az első csoport ápril 1-én, a második csoport ápril 1-én s a harmadik csoport ápril 5-én, a negyedik csoport végre május 12-én érintették városunkat, s úgy a város, mint a lakosság által a legszívelebb fogadtattak s testvérileg megvendégeltettek. Az átutazók száma 2150 volt.

3. Junius 17-ik napján József főherczeg 6 cs. és kir. fensége, lovassági tábornok, a magyar honvéd-sereg főparancsnoka szerencsétlen magas látogatásával városunkat; mondott napon Kassáról érkezvén, másnap az itt felállított honvéd tanzászlóját vizsgálta, s junius 19-én az esti vonattal M. Várad helyre elutazott. September 10 és 11-én ismételve szerencsénk volt ő Fenségét városunkban tisztelhetni.

4. Méltóságos Miskolezi Lajos főispán ur szembaja miatt a főispáni méltóságról lemondván, felmentése a július 9-én tartott városi bizottsági közgyűlésen lett a törvényhatósággal közölve; — ugyanezen rendkívüli közgyűlésen lett, a város és Hajdumegye főispánjává kinevezett gróf Degenfeld József ur öméltsósága ünnepélyesen beigtatva.

5. A tisztántuli ev. reform. egyházkerület középiskolai tanáregylete városunkban tartotta július 12. és 13-ik napján közgyűlést, a városunkba sereglett tanárok a város által szíveleesen és vendégszeretettel fogadtattak.

6. Földmívelés, ipar és kereskedelemügyi kir. miniszter gróf Széchenyi Pál ur ömagyméltósága július 22-én szerencsétlen városunkat látogatásával; — itt léte alatt meglátogatta július 22-én elutazott a királyi gazd. intézetet és a földmívelés-iskolát; ugyanaznap este az iparosok által fátykás zenével lett megünnepelve; július 23-án kirándult a Hortobágyra s megtekintette a város és lakosság állattenyésztését; július 24-én délelőtt kiment a guthi iparvasuton, Bedő Albert miniszteri tanácsos, országos főerdőmester társaságában a Gutbra s szemlélt tartott a fa vágás, raktározás felett; — ugyanaznap délután meglátogatta a ménlőtelepet, a loversenyterét s az „István” gőzmalom telepeit. Júli. 20-án elutazott Budapestre.

5. Július 2-én meghalt Hajdumegye első alispánja Weszprény Gáspár ur, ki városunk irányában mindenkor a legjobb indulattal viseltetett. Temetése H.-bözörményben ment végre, s városunk hatósága az elhunyt iránt érzett tiszteletét kifejezendő, magát a temetésen általam s Boozkó Sámuel t. főjegyző ur által képviseltette s koszorút tétetett a ravatalra.

6. A debreczeni kertészeti egylet október 7—13-ig a városháza kistermében szűkebb körű gyümölcs- és virágkiállítás rendezett szép eredményvel.

7. A város által a Fűvészkeret mellett építettett új gazdasági tanintézet október 18-án ünnepélyesen átadottt rendeltetésének, s ugyanakkor lett az iskolai év is megnyitva.

8. Hajdumegye december 28. és 29-én tartotta második tisztújítását, mely alkalommal a megye alispánjává Rázsó Gyula ur lett megválasztva.

9. Végül megemlítendőnek tartom azt, hogy a városunkban 1872-ben alapított „Társaság” biztosító társaság december 30-án tartott közgyűlésén a felszámolást elhatározta. Városunk ezen társaságnál 25 részvényes van érdekelve.

Simonffy Imre

kir. tanácsos, polgármester.

Az utolsó szerelem.

(Vigjáték 4 felvonásban, írta Dóczy Lajos. Először adták Debreczenben október 16-án.)

Dóczy új darabja értékes költői munka, melyben a költői hangulatok és gondolatok kifejezése, a romantikus jelenetek megjelölés.

A színmű hőse Laczfő Apor István vajda, ki Lajos király kegyét bírva, az udvarnál az asszonyok irányában nagyon sokat megenged magának, a férjek valóságos veszedelme lesz. Három főúr csallatlan bizonyítékot szerez magának feleségük hűtlenségéről, párbajra hívják Laczfőt, de a vajda Tóth Lőrincznek homlokára, Simonnek orrára, — Szerdának pedig kezére egy-egy vágást ad, maga a párbajokból éppen menekül és még több asszonyt bolondít el.

Végre a király és királyné is megsokallják Laczfő kicsapongásait; abban egyeznek meg, hogy Laczfőt megházasítsák és a büszke Drugeth Mariát szánják neki. Tervük fogatatosítását nagyban elősegíti a gögös Maria által kikoszorózott Bubek Nándor, ki bevádolja Laczfőt, hogy poharozás közt illetlenül szólt Mariáról, azt mondta barátainak, hogy nem merné Maria kezét megkérni, attól félve, hogy meggyérné. Maria sértve érzi magát, de midőn Laczfő hibáját jóváteendő, térdelve Maria kezét az udvar előtt megkéri, ennek tetszik a diadal és Laczfőnak nyújtja kezét, ki a királynak megígéri, hogy bár Maria nem első, de utolsó szerelme lesz.

A kézfogó után Laczfőnek Olaszországba kell menni, hogy a páduai fejedelemnek Velence elleni háborújában a magyar segédhadat vezérelje. Evvel kezdődik a második felvonás. Egészen új alakokkal ismerkedünk — Carrara páduai fejedelem fia Cecco ellenzi a

Fővárosi levelek.

Képviselőházunk még mindig az alakulás munkálataival lévén el foglalva, kimagasló politikai mozzanatokban a mult hét szegény maradt; minden egyéb téren azonban élénk mozgalom volt.

Az ág. hitv. evang. egyház egyetemes közgyűlése f. hó 8-án kezdődött meg, a melynek folytatását fővárosunk kö zönsége, folytonos érdeklődéssel kísérte. Mert az evangélikus egyház ügyeiben mindig benne rejlik egy kis adag nemzetiségi kérdés s ez teszi olyan érdekessé a most összejött egyetemes gyűlés tárgyalásait is.

Már a közgyűlés megnyitását megelőző napon, 7-én, érkezlet jött össze, a melyen számos kiváló férfiú jelent meg, a melynek több nevezetes ügyn kívül főtagja volt: Hurban tót agitátor- s 48-diki lázadónak becsületbíróság elé állítása. Az érkezlet azonban úgy fogta föl a dolgot, hogy a nevezett izgága egyén ellen indított vád oly elavult tényeken alapszik, a mikre úgy az egyház mint a politikai hatóság rég fátyolt borított, — miért is a becsületbíróság elé állítás indítványa elejtett. A 9-én és 10-én tartott gyűléseken az anyakönyvek magyarul vezetésének kérdése került szóba. A vita élénk volt, de eredménye csak az lett, hogy ebben a dologban nem határoznak egyebet csak azt, hogy majd jövőre határoznak.

A magyar tud. akadémia is szereti ad calendas graecas elodázni határozatát akkor, mikor valamit adnia kell. Az irói köröket a Péczeley-dij kinemadása nagyon felbőszítette, és nem alaptalanul, mert az alapító intenciója az volt, hogy az ezer aranyforintnyi jutalom mindenkor kiadandó a kétévi időtartamon belül írt legjobb drámának vagy tragédiának, s az akadémia vaskalaposai az idén sem adják ki a díjat, holott két tetszéssel fogadott darab versenyzett érte: Dóczy „Utolsó szerelme” és Bartók „Kendi Margit”-ja.

Mióta az opera kiköltözött a nemzeti színházból, örömmel vesznünk észre drámánk fejlődési arán egy oly vonást, a mely mindig imponál: a nyugalom vonását. Az előadások azóta sokat nyertek művészi értékben. Meglátszott ez közelébb „Julius Caesar” színdarabjára alkalmazva, a mikor úgy az egyes művészek, mint a rendezés oly kitűnő egészet alkottak, a mi örömmel töltheti el a magyar drámai színpad barátait.

Az operában vasárnap lép fel először Broulik Ferenc „Tell Vilmos”-ban A kitűnő énekes bizonyára rövid idő alatt megfogja hódítani a budapesti közönséget, a mire ő — s talán joggal — számít is; erre mutat legalább az a körülmény, hogy már előlegezi a halát s a magyar nyelvet szorgalmasan tanulja, úgy, hogy közelébb egyik szerepét magyarul fogja énekelni.

A fővárosi különözö körében sokat beszéltek a napokban a szomorú véget ért Schreiber Albert uszorásról. Ez az ember olyan életet élt át, hogy annak egyszerű, rövid szavakban való leírása is vetekedik nem egy „erdős” regényvel. Szegényen született, sokáig küzdött a bevető falatért, de végre szorgalma, leleményessége és végtelen takarékos-ága folytán gazdag emkerré lett. Nyolczvanezer forintot szerzett Bécsben s ezzel Budapestre jött — uszorásnak. Szívtelen, könyörtelenebb verszopója a megszorult embereknek nem volt ő nála. A kinek pénzét adott kölcsön az elveszett emberré lett. Aldozatait a magasabb körökből s különösen a hivatalnokok közül szedte. Rövid idő alatt megkészszerzte a nyolczvanezer frtot. Elbizakodottá lett; bizott szerencsecsillagában,

háborut, de a fejedelem testvére gyávaságnak bélyegzi a békekötést. A fejedelem a háboru folytatására határozta magát. Cecco e miatt apjával viszályba keveredvén, elhagyja a táborn és az országot. Ugyanekkor a fejedelem leánya Catharina üldözöttve nagy bátyja szerelmétől, férfi öltönyben a táborba szökik. Itt találja őt az érkező Laczfő és mikor megtudja, hogy leány, megszereti, de megtagadja tőle a kert szerelmi csókot, mert adott szava Drugeth Mariához köti.

A velencei hadak csufosan megverik a páduai fejedelemet és a magyar sereget, Laczfő fogságba kerül. A békekötés alá kell könyörögni. E czéllal a fejedelem a világra ment Cecco helyett, ennek képeben az ismét férfi ruhában bujtattott Catharina küldi Velenczébe, ki a békét kieszközli és Laczfőt a fogságból kiváltja.

Cecco ez alatt Visegrádon névtelenül megnyeri a király kegyét és Drugeth Maria szívet. De midőn a király sürgetésére megnevezi magát, a király hazug csalónak tartja őt és száműzi az udvartól, mert lehetetlen, hogy ő Cecco legyen, miután kéthétet előbb békét könyörgött a velenceiektől, míg ki most magát Cecconak mondja, már két hó óta a magyar udvarnál van. Ugyanekkor Catharina álruában Visegrádra jön és megérkezik Laczfő is, hogy szerelme ellenére Mariát nőül vegye. Azonban egy kissé unalmas bonyolódás után értesül a király a helyzetéről, Laczfőt feloldja adott szava alól. Cecco megkapja Drugeth Mariát, Catharina pedig Laczfőnek csakugyan utolsó szerelme lesz.

Mindez a legszebb nyelvezettel van megírva.

levelek.

ég mindig az alakulás foglalta, kimagasló a múlt hét szegény érem azonban élénk

g. egyház egyetemes ülése megdöbbentő, amelynek községe, folyó. Mert az evangélikusok dig benne rejlik egy érdekes és ez teszi olyan ülést egyetemes gyűlés

megnyitását megelőző jött össze, a melynek ut meg s a melynek kívül tárgya volt: a 48-diki lazádonak litása. Az értekezlet a dolgot, hogy a ne- len indított vad oly szik, a mikre ugy az hatóság rég fátolt a becsületbíróság elé tett. A 9-én és 10-én nyakönyvek magya- került szóba. A vita csak az lett, hogy határozat egyebet re határoznak.

démia is szereti ad i határozatát akkor, i. Az írói körökben a nagyon felbőszítette, t az alapító inten- zer aranyfontnyú idő a kétvéli időtar- ramának vagy tra- vaskalaposai az t, holott két tetszés- yezett érte: Dóczy tók „Kendi Mar-

költözött a nemzeti ünk észre drámánk onást, a mely min- vonását. Az elő- ek művészi érték- bb „Julius Caesar” a mikor ugy az ndezés oly kitünő mmel töltheti el a rátaít.

p lép fel először nos-ban A kitünő 6 alatt megfogó seget, a mire ó t is; erre mutat hogy már előlegezi vet szorgalmasan bb egyik szerepét

körében sokat be- moru véget ért l. Ez az ember nnak egyszerű, rő- is vetekid nem Szegényen szüle- vető falatért, de ssége és végtelen dag emkéré lett. ezert Bécsben s zsorásnak. Szívte- szópója a megszö- 6 nála A kinek szett emberré lett. kból s különösen Róvid idő alatt ezer frtot. Elbi- rencesültségében,

stvére gyávaság. A fejedelem a há- magát. Cecco e eredvén, elhagyja yanekkor a feje- ldőztetve nagy nyben a táborba érkező Laczfi és megszereti, de elmi csokót, mert hoz kóti.

afosan megverik magyar serget, kért térden álva fejedelem a vi- nek képében az C. tharián küldi közli és Laczfit

adon névtelenül Drugeth Mária sürgetésére meg- csalónak tartja mert lehetetlen, a kéthétet előbb ziektől, mig ki a, már két hó a. Ugyanekkor dra jön és meg- erelme ellenre egy kisse unal- a király a hely- ott szava alól. riát, Catharina utolsó szerelme

velvezettel van

a melyről hitte, hogy sohasem fog egéről le- tünni. Göggében arra gondolt, hogy a társadalmi körökben is fölvetesse magát, s erre ugy vélt jogot szerezni, hogy jótékony célu adományokat tett. Két leánya s egy fia volt. Az egyik leányt egy fővárosi ügyvéd vette el tehát az uszorás belépett a jobb körökbe. De balsorsa is innen kezdődik mutatkozni. Leánya házassága szerencsétlen volt s a fia- tal nő csakhamar elhalt. Az uszorás fia 20 éves korában hunyt el, csaknem egyidőben Schreiber Albertnéval. Ekkor az uszorás má- sodszor nősült. Az új asszony nagyon értett a pénzköltéshez s szívtelen volt férjének vele csaknem egykoru leányával szemben. A le- ányt anyja kegyetlenségei annyira elkésere- tették, hogy leugrott a 3-ik emeletéről s ször- nyet halt. Az uszorás vagyona egyre puszt- ult, — mikor egészen tükrre jutott, szép fiatal felesége otthagyta a faképnél. Ekkor azután az az ember, a ki soha könyört nem ismert, felebarátai irtalmára szorult. Végre bánatában italnak adta magát; s hogy bete- tőzte munkáját a végzet: oda kényszerítette őt a nyomor, hogy szombatban beleugrott a Dunába; még élve fogták ki, de hétfőn meghalt.

Ilyen volt egy ember sorsa, a ki abban a vakmerő hitben volt, hogy szív nélkül is ellehet élni.

Irodalom.

„Gondülő” ezimen regényközlő fo- lyóirat indult meg, szerkeszti Mártonffy Fri- gyes, kiadja Székely Aladár. Hasonló irányú német folyóiratok annyira el vannak terjedve nálunk, hogy azok kiszorítása csakugyan dolgot adhat több illy magyr vállalatnak is. A „Gondülő”-ből hetenként jelenik meg egy- egy szám, s a regények és elbeszélések mel- lett kisebb közlemények is vannak benne, versek, humoreszkek. Az első számok tartal- márt teszik: „I z s á k” regény K a z á r Emiltől; „A magyar ördög” Mikszáth Kál- mántól; „Palkó vitéz” regény Margitay De- zstől. „Egy megfajult család”, elbeszélés, P. Szathmáry Károlytól; „Ki lesz az örökös”, regény Hartmann-Plön után, fordította Már- tonffy Frigyes. Közli még Gvadányi verses regényét, „Rontó Pált” is, Füredi Ignác jegyzeteivel. Egyes szám ára 15 kr; negyed- évre pedig 1 forint 50 krajczárjával lehet elő- fizetni.

Napi hírek.

— Esküdtek a pénteki sajtótárgya- lason „Antiszemita képviselő sajtópera Debreczenben”, cím alatt közöljük lapunk más helyén a pénteki sajtóper tárgyat. Itt megemlítjük azon esküdtek nevét kik e tár- gyaláshoz beidéztettek. Ezek következők: Csóka Sámuel, Győri Kálmán, Vesztér István, Dr. Pally Miklós, Dr. Popper Mór, Pájer József, Mendelovics Lajos, Riekl Antal, Serly Ede, Márton Imre, Dr. Sárvári Gyula, Szentesi János, Borsányi Viktor, Tikos Imre Nemes Gábor, Dr. Kemény Mór, Geréby Fülöp, Jóna Sámuel, Hites Jajos, Komlóssy Arthur, Hajdu Gyula, Bekényi Ottokár Lakatos Gábor, Mayer Emil, Fodor József, Boschetti András, Rothmann Jakob Békés- sy László, Baesó Péter, Kis Sándor Dr. Scheer Benő, Kerékjártó József, Kapros Gá- bor, Csáky György. P ó t t a g o k: V. Szabó Miklós, Dr. Tihanyi Sámuel, Róth János, Dr. Somogyi Zoltán, Bányai Vince, Lörin- cák László, Hódy Gyula, Balogh Imre, He- gedűs István, Maurer Emil, Vecsey Viktor, és Stieber János.

— A miskolci gőzmalom leégése. A borsodmiskolci gőzmalom, mint tegnap írunk hétfőn esti féltizenegykor kigyult és leégett. A tűz eddig ki nem puhatolt okból a harmadik emeleten támadt. A kár ötszáz ezer forin- tot meghalad; a liszt és korpakészlet mind elpusztult; az épületekből csak a hivatalnok- kok lakóháza és egy magtár maradt meg. A kazánházban is óriási kárt okozott a tűz. A gőzmalom és a készletek biztosítva voltak az „Első magyar”, a „Generali”, a „Duna” és a „Foncière” biztosító társaságoknál. A miskolci gőzmalom egyike volt az ország legnagyobb és legrégebbi gőzmalmainak. Még 1864 ben épült mintegy 500,000 frt alaptöké- vel, de azóta több ízben megnagyobbodott. A tisztviselők lakóházán és az istállókn kívül az igen nagy telepen két óriás öt emeletes malomház állott. A malom acézhengerekre volt készítve és az utóbbi években 100,000 métermáza lisztet örölt évenként. Az 500 forinthat befizetett részvény után rendszerint 5—10% osztalékot kaptak a részvényesek. A malom vezérigazgatója Radvány István a miskolci kereskedelmi- és iparkamara el- nök.

— Liszt Ferenc Debreczenben. Azon kezdeményezést, hogy a nagy mester teté- leni tartózkodásakor Debreczenbe vendégül meghívassék így idézli az „Ország Világ”: Megkondult a Rákóczy harangja Debreczen városában. Zugásából Rákóczy megsértett szelleme hallatszik ki. Az elő nem adott ki- rályi-dal életré hívja a bujdosót. Rodostól fe- lől, nyugvó helyéről, a szé! odavisi porát a minden ízében magyar városba és kurucz ér- zelmeiket tüntető borostyán koszoru fűzésére hangolja Debreczen városát. Liszt Ferenc

a kálomista diákok kántusától fogja élvezni király-dalát. Mikor ezt hallja, egy késő bá- nat támad lelkében. Megismeri Debreczen lelkesedését, a római erényekben gazdag Debreczenét, és fájó szívvel gondol vissza, hogy annyi sok időt töltött a hazán kívül. Megérti azt, a mire a róna, a róna lakóinak lelkesedése tanít. A szabadság városában át fogja érezni, hogy mi az a szabadság. Üdvö- zöljük Debreczenet nem gondolkozómódjá- ért. Méltó vigasztalást nyújt a nagymester- nek. A legmagyarabb város ezzel tartozik kurucz ősei szellemének. Ha van Biharor- szág, akkor van metropolis is, és ez Debre- czen.

— A hetivásár rendezésével, mint hírlík Laky Lajos tanácsos ur lett meg- bizva. Elvárjuk nevezett tanácsos urtól, hogy nem fogja bevárni, mig a vásár közönsége maga és a véletlen megteremti az új rendet, hanem az ő ismert buzgóságával és erélye- ségével késedelem nélkül megteszi a szüksé- ges lépéseket arra nézve, hogy a kezdemé- nyezéssel beállott chaoszból kibontakozván a rend és szabályosság megállapíttassék.

— Egy negyedéves joghallgató ajánl- kozik nevelőnek vagy ügyvédi irodába. Bö- vebb értesítés nyerhető szerkesztőségünkben.

— Tél lesz. Legalább ezt kell hinnünk, ha igazat mondott az a parasztember, a ki kótyagos fejjel bandukálva az utcán, ilye- ténképen monologizált jó hangosan: „Viszket a fülem, — tél lesz. Mert ha az én fülem viszket, akkor tél lesz, a ki áldója van! Szegény Magyarországot, hát mánt itt akkor lösz tél, mikor akar!” — A morfondörzés további folytatását, sajnálatunkra, nem je- gyezhetjük föl az utókor számára.

— A női ruhák alakját illetőleg a di- vat most nagy változáson megy át. A rend- kívül szűk ruhák után, melyekben alig le- hetet nagybölcseka lépést tenni, nagyanyánk bő szoknyájára térünk vissza, melyek bő ho- moru redőkebe vannak fogva, nehogy esipő- ben nagyon vastaggy tegyenek. Az alj ren- desen negyedfél méter, négy méter kerület- tel. Az eleje mindig egészen lapos, de az old- alát és a hátat számtalan ráncz képezi. A szoknyát bársonypántal szegélyezzük vagy elejét himzéssel díszítjük, de az apró plisz- zék már nem szükségesek, mert a bőség ugyis elég formássá teszi a ruhát. A végig pliszziro- zott szoknyának nem kell ilyen egészen bőnek lennie. Az ilyen szoknya rendszeren egy szilárdan álló alszoknyára van föltéve. A plisz- zától mintegy 15 centiméternyire vég- ződik. Ez a legjobb mód a cipők vastagsá- nak elkerülésére. Az alszoknya ekkor csak harmadfél méter a pliszszé pedig körülbelül 8 méter. A rendök igen mélyek és megtartják időmukat a derek csaknem mind mellénykére nyílik. — A kabátka mely elől egyenes s a hát alján igen feszes télen vidra- vagy asztrakan-prémnel fog készülni, vattázva. Őzire csak vékony fiamellel és szép selyem- mel bélelik.

— Múzeum. Szeptember 15-ike óta kö- vetkező tárgyakkal gyarapodott a főiskolai múzeum. Ha a márgy i Kálmán VI. oszt. ta- nuló egy darab turalmit ajándékozott, melyet Sz. Somlyón maga tört. Báthory Sándor II. oszt. két darab csepegő-követ az aggteleki barlangból. Török Gábor I. o. 128 darab madártöltet 52 fajtából. Kállay Ig- nác földesi közbirtokossági pénztárnok egy 1841-dik évi osztrák bankjegyet, 10 frtot, a mely elég ügyesen volt hamisítva. Gyiffka Árpád I. o. egy darab Pyrolusit ásványt Turóczról Ugoeca megyéből, s 15 db. régi pénz, melyből egy a M. Antoninuszé, s ezüst. Békési Jenő II. o. kis db. ásványt. Kis Sándor, takarékpénztári nyugalmazott ellenőr, egy rakás apró piros német korallt, melyeket Garibaldi szedett, s ajándékozott id. gr. Telesi Sándornak, D i e n János mol- nár egy görvnyét Csóka József egy ara- nyozott érmét, diszes tokban, mely a sebe- sülték védőjének Erzsébet császárnának és királynának tiszteletére veretett 1866-ban. K ü r t h y János magy. kir. pénzügyi fogal- mazó s kir. adófelügyelő helyettes Brassóban, postán küldött egy barna keselyűt, melyet a határszéli Kárpátokon lött. Z i c h e r m a n Herman küldött két majmot és egy kanalas gémet, de csak az egyik majom koponyáját változtathattam, végeztetve a K l u d s z k y állatseregletből vettem, muzeumi persely- pénzből 6 frton egy 305 cm. hosszú óriás kigyót, és 2 frton egy alkalmasint kereso- tott koronás majmot. Fogadják a kegyeletes ajándékozók legjövösebb köszönetemet. Ko- vács János, tanár.

A közönség köréből.

A közúti vasut személy forgalma azt lehet mondani, várokozason felüli; amennyi- ben nincs oly menet, hogy a gép által vont kocsit tele ne volna utazókkal, azt tapaszt- alta maga a vonatfelügyelő különösen ak- kor, midőn már a kistemplom, még inkább a Bika, de legbiztosabban a főiskolai kert mel- letti felszállónál felszállani épen nem lehet. Legközelebb is az utóbb említett helyen több felszállani akaró maradt le, s midőn ezt a vonatfelügyelő látta, azon kiesinyes indokkal mentette magát, hogy a vasutnál elinduláskor még más nem volt, s azért nem ragasztottak a gép után másik kocsit. Engedelmet kérek, ez nem fogadható el meutsgül. A közforgalomnak átadott vasut igaz-

gatósága nem türhet meg oly mulasztást, mely nem csak a nagy közönségre keblemet- len, de részint a vállalat ellen ellenszenvet gerjesztő, részint a vállalat anyagi károsó- dásával jár.

Ha biztosan tudná a vonatfelügyelő azt, hogy a gép után fogott két kocsit egyike üresen menne is ki a végponthoz, azon eset- ben sem volna ezélszerűt egy kocsival járni, hátha még a mi gyakran történik, nincs elég hely.

Tudhatja-e előre a felügyelő, hogy vaj- jon nem várja-e a vonatot annyi egyén, hogy egy kocsit betölt? s mit gondol, hogy esik az illetőknek, ha lakásuktól az állomás helyig menve le maradnak?

Az a gép mint láttuk, három kocsit is elbir, mért ne lehetne abban megállapodni, hogy két kocsit folytonos használatban legyen. Azt csak nem tetheti a ki például pé- terfia közepén lakik s az erdőre akar kimenni, hogy a vasuthoz ránduljon ki.

Kérünk több előlékenységet a nagy közönséggel szemben.

Közgazdaság.

Kilátásaink az idei szüret után.

Molnár István, a budai vizezeller képe- de igazgatója, nemrég tanulmány utat tett a külföldön és ez alkalommal szerzet tapaszt- alatai nyomán azon nézetének ad kifejezést hogy ez évben boraink igen jó árakat fognak elérni. Franciaország déli részében a szüret a tavajhoz képest nagyon közepesen ütött ki; ugyanezen ország közepés részében, mely mint ismeretes, a legkitünőbb bort szolgáltatja, a szüret mennyiségileg megcsökken; e csökkenést a filloxaera folytonos terjedése is elősegítette. Spanyolországban a szüreti ered- mény alig nevezhető jó közepesrűnek s a mi Olaszországot illeti, ott az idén a termés egy a mennyiséget mint a mint a minőséget tekintve, rosznak tartatik. Svájc alig ter- mel jó években is annyi bort, mennyit maga elfogyaszt; az osztrák tartományok bortermé- lése eddig sem számított sokat. Tavaly Cette, Marseille, Narbonne és Barezellonában idő- zése alatt Molnárnak volt alkalma látni, hogy ezen nagy állam borszüksége a szomszédos Olasz és Spanyol országból, majd pedig Gő- rörországból fedeztetett. Tavaly ezen államok ugyanis igen jó termést nyertek mennyiségre nézve, ugyanyira, hogy a lejobb Spanyol bor 24—50 frankon (felényi forinton) válo- gatva volt bevásárolható; az olasz borok pe- dig 16—20 frankon voltak bármily mennyiség- ben kaphatók. Ma mindez másképen van; oly állam, melyben nagy termést kaptak vagy vásároltak — nem létezik s az olasz olasz borok ára 25—30 frankra, a spanyolokéi 35-50 frankra emelkedett fel hectóliterenkint. Így alván a viszonyok, a boraink árának emelkedésére lehet következtetni, némi bizo- nyossággal sejtvén azt is, hogy Magyarország borkivitele is kedvező kilátásokra nyujt reményt.

Az 1884-ik évi Dienes országos vá- sár árai.

(Vége.)
100 kl. árpa 5—5.20, 100 kl. zab 580.—
6, 100 kl. tengeri 9.60—4.80, 100 kl. kős 6.50—6.70, 1 kl. köleskása 11, 100 kl. szá- lonna 51—54, 100 háj 52—56, 100 kl. juturó 56, 100 kl. nyers fagygyu 35, 100 kl. szim- méz 35, 100 kl. sonkojs méz 31—32, 100 kl. kender kitesült 46—50, 100 kl. kender fésületlen 38—32, 100 kl. csepű 14—16, 100 kl. montliszt 16.80, 100 kilo zsemleliszt 15.20—16, 100 kl. sárga viasz 90, 100 kilo foszlatlan új toll 196.40—214.36, 100 kl. fosz- latlan ócska toll 124.98—142.84, 100 kl. új pehej 267.82—321.40, 100 kilo pehej ócska 243.4—250, 100 kl. enyv 38—40, 100 kl. birka gyaaju 2-szer nyírott 80.35—85.76, 100 kilo rongy fekete 5, 100 kl. rongy fehér 9, 100 kl. lószőr hosszú 178.35—182.12, 100 kl. ló- szőr kurta 61.50—71.50, 100 kl. virág olaj tisztítatlan 32, 100 kl. virágolaj tisztított 34, 100 kl. hamuszir 26, 100 kl. tímso 12, 100 kilo szoda angol fehér 8, 100 kilo sz. ppan 29.30, 100 kl. repeze olaj tisztítatlan 30 frt, 100 repeze olaj tisztított 32, 100 kl. csipke- keményítő finom 20, 100 kl. csipkekeményítő közép 14, 100 kl. csipkekeményítő közönsé- ges 10, 100 kl. ragasz finom vékony 40 frt.
1 ltr. olvasztott tehénvaj 70 kr., 1 ltr szalonaszir 57 kr., 1 ltr szilvapálinka ó 68 kr., 1 ltr szilvapálinka uj 58 kr., 1 ltr élet pálinka 36, 1 l. 20 fokuz szes 44, 1 l. tej 6—9, 1 ltr Tejfél 38—44 kr., 1 ltr borecet 20—24 kr., 1 ltr szeszecet 6—10 kr., 1 ltr szim- méz 14 kr., 1 ltr piaci liszt 5 kr., 1 ltr kendermagolaj 40 kr., 1 ltr vadrepeze olaj 40 kr., 1 ltr petroleum 24 kr., 1 hekto hegyi bor ó 16—24 frt 1 hekto hegyi bor uj 11—12 frt, 1 hekto lencse szépségségi 17.60, 1 hekto borsó szépségségi 14.40, 1 hekto paszuly 6.40 1 hekto repczemag vetnivaló ősi 6.52—8.13, 1 hekto repczemag nyári 3.25—3.66, 1 hekto lenmag 6.52, 1 hekto kendermag 5.25—3.50, 1 hekto dió 11.40—13.02, 1 hekto aszalt- szilva 11.40—16.28 1 zsák burgonya 80—1.20, 1 pár tyuk 1—1.30, 1 pár csirke 60—1 frt, 1 pár kappan 1.20—1.40 1 pár lud kövér 5—6, 1 pár lud sovány 2—2.40, 1 pár pulyka 3—4, 1 pár kacsa 80—1.10, 12 drb tojás 35 kr.

Husarak

megállapítva s bejelentve 1884. okt. 15-től 22-ig.

46 kr. Katona Lajosnál Rózsater 10. szám alatt.

50 kr. Magyar Gábornál Dedő-utca 125. sz. alatt. Gyarmati Istvánnál mester-ut- cza 1442. sz. a. Varga-utca 2238. sz. a., Nagy Mihálynál péterfia-u. 970. szám alatt. Balogh Jánosnál Mester-utca 1113 sz. a. Minden többi bejelentett mézszárszék- ben pedig 52 kr.

J e g y z e t: Magyar Gábor három szé- kében 1 kilo nyomtaték nélkül a közön- ség részére 8 krral, — a cs. kir. katonai kór- ház részére pedig 10 kreal drágább. Debreczen. 1884. okt. 14.

Sertésvásár.

A sertéskereskedelmi csarnok jelentése

— okt. 13.

Az üzlet szilárd az árak emelkednek. — Magyar ura- sági öreg nehez — frt., fiatal nehez 46—46.—, közép 46.—47.—, könnyű 47.—48.—. Szedett nehez —, közép 45.—46.—, könnyű 46.—47.—, Romániai bakonyi ne- ház —, átmeneti, közép —, bakonyi könnyű —, átmeneti, eredeti nehez —, átmeneti, közép —, átmeneti. Szerbiai nehez 46.—47.—, átmeneti, közép 47.—48.—, átme- neti, könnyű 48.—49.—, átmeneti. Hizlatt 1 éves élőszuliban % levonással — 2 éves —, öreg —. Az árak hizott sertésenként páronkint 40 kilós és 4% száza- lékos levonással kilogrammonkint értendők. Romániai és szerbiai sertések, melyek mint átmeneteliek adattak el, vevőknek páronkint 3 aranyban vám fejében megtérítettnek.

Legújabb.

(„Debreczeni Ellenőr” eredeti táviratai.)

BUDAPEST okt. 15. A képviselő- házban Törzs Kálmán bejenti inter- pellációját a vasutakon mostanában gyak- ran előforduló balesetek tárgyában. A felirati vitát Berzeviczy Albert nyitotta meg, ki a felirati bizottság javaslatát indokolta; beszédében kijelentette, hogy a n-ol gyorsabban teljesítheti feladatát, mivel a javaslat önmagát indokolja, a trónbeszéd-felirat egyaránt a legsúlyosabb törvényhozási teendőket tartalmazza, az- zal ugyan a munkaprogramm nincs ki- merülve, miként az a fejlődésben lévő állammal könnyen képzeltelhető. Az agrar- kérdés megemlítését, melyet a trónbe- széd nem érintett, a kérdés fontossága s mélyreható érdekek indokolják. Szólok azután megemlíti, hogy a képviselőház felirati vitáinak történetében most első eszt, hogy párttal állunk szemközt, mely a folyvást követett traditionalis joggye- nőséget megtagadta oly egyenlőség léte- sítése kedvéért, mely végre is communis- mushoz vezet. Az állampolgároknak fele- keszet szerinti elköltönítésével nem orvo- solhatjuk a létező bajokat, arra vala- mennyi tényező közrehatása megkívánta- tik. E beszédnek különösen az antisem- itákra vonatkozó része zajos tetszéssel fogadtatott. Az ülés tovább folyt.

FIUME okt. 15. A községi válasz- tások rendki ül élnkség-mellett megke- zdődtek; a szavazók pártállásuk szerint éljenzéssel, vagy füttyetéssel fogadtat- nak. Az utóbbiban különösen néhány Startsevicsista részesült; a lakosság lelkesen tüntet Magyarországot s a ma- gyarok mellett; a kormányzót megjele- nésekor zajoson megjeljenézték.

DEBRECZENI SZINHÁZ.

I. Bérlet. 16. szám.

Csütörtök ort. 16.

Előszőr

AZ UTOLSÓ SZERELEM.

Vigjáték 4 felv. Dóczy Lajostól.

Műsor: Péntek: „A kis herezeg.

Szombat: „A koldusdiák.”

Vasárnap: „A buzavirág” (előszőr)

Felolós szerkesztő és kiadó laptulajdonos

Vértesi Arnold.

Főmunkatárs: Karczag Vilmos.

NEMES GÁBOR

Debreczenben, főtér a városházával szemben.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

Ajánlja a n. é. közönségnek dusan felszerelt kiffő minőségű férfi, női és gyermek lábbelieit méltányos áron és pontos, gyors kiszolgáltatás mellett; — ugyanott mérték után és mindenféle lábbelik a legjobb anyagból a legrovidebb idő alatt készülnek; valamint a vidéki megrendelések utánvét mellett azonnal s lekiismeretesen eszközöltetnek.

Mérték szerinti megrendelések legpontosabban.

Férfi, női és gyermek lábbeli raktár.

2266. sz.
884.

HIRDETMEYNY.

A bustyaháza m. kir. erdőhivatal a királymezői magtár 1885-ik évi gabona szükségletének beszerzése végett 1884. évi novemberi hó 3-án írásbeli verseny tárgyalás fog tartatni, melyre a vállalkozók zárt ajánlataikat a megfelelő 10% készpénzzel, vagy az állam által elfogadhatónak nyilvánított érték papírral fedezendő bánatpénz melléklése mellett a kifizőtt határnapon déli 11 óráig az erdőhivatal főnökéhez benyújthatják.

A szükséglet a következő:

Buza	342	} métermázsa
Rozs	906	
Tengeri	200	

A vonatkozó árlejtési és szállítási feltételek az alulírt m. k. erdőhivatalnál, a szigeti, huszti, boesköi, rahói, vissói, körösmezői, királymezői erdőgazdálkodásoknál, továbbá a szatmári, debreczeni és kassai kir. pénzügyigazgatóságoknál betekintheők.

Bustyaházán, 1884. október hó 10.

M. kir. erdőhivatal.

(Utányomat nem díjazatik.)

1913. t. sz.
1884.

MEGHIVÁS.

Hajdu-Hadház város birói os lakosságának, szervezett közbirtokossággá alakítása, — a birtokosság küldöttségének kérelme folytán Hajduvármegye köztörvényhatósága részéről, a kérelemhez képest törvényhatósági biztos közbenjöttével elrendelvé, s az alakulás előintézkedései befejezve levén: az alakuló birtokossági közgyűlés határidejéül H. Hadház város vendéglőjének nagytermébe, folyó 1884-ik évi November hó 16-dik napjának déli előtti 9 óráját tűzöm ki, mihez képest:

felhívom H. Hadház város ez idő szerinti, az osztatlan közvagyonhoz jogos igény-nyel bíró, vagy illet érvényesíthetői vélt lakosait, a nem önjogu, vagy erkölcsi tulajdonos testületek törvényes képviselőit, miszerint, a most kitűzött határidőben s megnevezett helyen az alakuló közgyűlésre megjelenni sziveskedjenek.

Egyszermind pedig az elől nevezett birtokossági küldöttség kérésének figyelembe vételével megjegyzem, hogy az osztatlan közvagyonhoz igénynek, s az igénymértvénynek a maga idején, s helyén való megállapítására, az alakuló gyűlésre lett személy szerinti meghívás befolyással nem bírand.

T á r g y a k :

- A birtokosság szervezése, ebből folyólag
- A szervezési szabály megállapítása
- Felügyelő bizottság választása.

Kelt Debreczenben, 1884. szeptember 18-án.

Szinay Gyula

Hajduvármegyei tiszti főügyész,
mint törvényhatósági biztos.

SZABÓ LAJOS FIAI

divat- és kézműáru üzletükben, Debreczen rózsatér.

Az őszi és téli idényre nagy választásban kaphatók:
 Divatos női ruhakelmék, flanelek, női posztók;
 Fekete ternók, cachmirok és mindenféle gyászczikkék;
 Selyem szövetek és színes atlaszok, bársonyok;
 Selyemkendők, gyapju téli kendők minden nagyságban;
 Kreász, rumburgi, fonal és pamutvásznak;
 ÁGY és ASZTALNEMŰEK, BARKETEK, KALMUKOK;
 Csipke és szövet ablakfüggönyök;
 SZÖNYEGEK, FUTÓ, AGYELÉ és NAGYSZÖNYEGEK;
 Csipkék, szalagok, ruhadíszek, bélésművek, gombok;
 PAMUTOK és MINDENFÉLE RÖVIDÁRUK;
 kitűnő szabású férfi ingek; esernyők.
 !Szabott olesó árak mellett!

UJ DIVATU BETÜKKEL GAZDAGON BERENDEZETT NYOMDA DEBRECZENBEN.

A „DEBRECZENI ELLENŐR”

legújabb és legdivatosabb betűkkel
GAZDAGON FELSZERELT

KÖNYVNYOMDÁJA

DEBRECZENBEN, PIACZ, SIMONFFY-ház,

ajánlkozik mindennemű nyomdai munka gyors és diszes kiállítására.

Községi és gyámi rovatos iven, hivavalos nyomtatványok,

MINDEN ALAKBAN.

ÜGYVÉDI ES KERESKEDELMI NYOMTATVÁNYOK,

FALRAGASZOK, KÖRLEVELEK, GYASZJELENTÉSEK, LEVÉLFEJEK ÉS LEVÉLBORITÉKOK,

báli meghívók, névjegyek, füzetek és könyvek

a legjutányosabb árakon állítatnak ki.

VIDEKI MEGRENDELESEK PONTOSAN TELJESITTETNEK.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.

Vidéki megrendelések pontosan teljesítettnek.